

Jól mondja a költő a goncsz emberről:

„Mikor egy-egy romlott, semmi embert látok,
Aki magának is, másnak is csak átok,
Akinek soh'sincsen tszta gondolatja:
Sirassátok meg szegényt, mert — nem volt édesanyja!“

A magyar történelem nagyon sok kiváló édesanya emléket őrizte meg számunkra. A sok közül is kiválnak azonban Szilágyi Erzsébet, a Hunyadi-fiúk édesanyja, Zrinyi Ilona, II. Rákóczi Ferenc édesanyja s ki tudná felsorolni azon ezrek és százazrek nevét, annak ez ezer éven át egymás után felsorakozó magyar édesanyáknak nevét, akik legnagyobb kincsüket, gyermeküket adták szeretett hazájukért, amikor úgy kívánta azt a haza... Gondoljunk a világháború vagy a legújabb háború árváira, magárahagyott feleségeire, öreg édesanyáira, akiknek apja, ura vagy gyámolításra szoruló eltartója volt a jó, engedelmes, szülőit mindhalálig szerető gyermek...

Legyenek áldottak a magyar jövő kialakítói, hordozói, a magyarság fájának virágcs ágai: az Édesanyák!

MESEDÉLUTÁN.

— Az édesanyákról. —

Édesanyám.

Édesanyám! Van-e, aki ennél a szónál kimonthatatlan szeretetet, ragaszkodást nem érez? Az árva a legdrágább könnyeit hullatja s megrezdül a szíve végtelen bánatától; aki pedig nem árva, annak szemében az öröm kedves könnye csillog s megdobban a szíve a végtelen szeretettől.

Édesanyám képe úgy él a lelkemben, mint egy egyszerű, kedves szentkép, melyet megilletődő tisztelettel veszek körül.

Egyszerű, jóságos asszony az én édesanyám. Kis gyermekkorom óta min'ig egyformának látom. Nem veszem észre arca vonásain a suhanó idő nyomain; olyan volt mindig, mint most. Vagy csak én képezem úgy. Akit szeretünk, azon nem látjuk a futó évek barázdáló rohanását. Ő váltig mondja ugyan, hogy az évek súlya mindig nehezebb neki, de én azt hiszem, sohasem volt másmilyen: arcán szelídség, a szemében jóság s valami gyöngéden előmlő bánat ül. Ez a bánat csöndes, egyszerű lelkéből s öröme s búra fogékony szívéből árad oda.

Ha nagyon nagyon visszagonólok, azt hiszem, emlékszem jóságos arcára amint még bölcsőm fölé hajolt szeretettel. Azt hiszem, hogy hallok még az altató nótáját is, amellyel

elcsittított... Érzem az első csókját és keze gyöngéd simítását az arcomon... Ő a legelső emlékem, az ő nevét tudtam először kimondani, ő rá tudok legtisztábban visszaemlékezni.

Ő tanított engemet imádkozni. Jól emlékszem, kis ágyam fölött egy kedves, egyszerű szentkép volt. Az őrangyal egy szakadék fölött átnyúló kis hídon egy kis gyermeket vezet kezénél fogva. Esténként ez elé térdeltem s úgy mondtam el anyám után első imádságomat: a Miatyánkot.

Mikor lefeküdtem, ő takart be s a csókját, a keze melegét még álmomban is ott éreztem homlokomon... Az a kéz olyan volt előttem, mint maga a jóság és gyöngédség... Ha ez a kéz megsímított, el tudtam mindjárt szépen aludni, mert akkor valami édes, nyugalmas érzés szállt meg: tudtam, hogy van, aki őrködik fölöttem... Ha beteg voltam, ha láz forrósága gyötört, ha sirtam: csak az a jóságos anyai kéz simult homlokomra s megenyhültem. Az anya gyöngéd keze betegséget, bánatot gyógyít, megnyugtat. Azt a kezet most is áldom s megcsókolom szeretettel, mintha még mindig gyerek volnék: hiába szabódik ellene egyszerű, jó anyám.

Mert amilyen jó, olyan egyszerű. Ruháján semmi pompa, semmi hiú ékesség: csak a tisztaságban, rendben tűnik az ki. Csupán vasárnap, az Isten napján, ölt magára szebb, de tisztos fekete ruhát. Olyankor külsőben, szívében ünnepel.

Sohasem láttam olyan gondos asszonyt, mint az édesanyám. A házban minden a maga helyén: egyszerű, tisztos rend mindenütt; amit megszokott régen, azt mindig egyformán úgy csinálja. A ház körül gondja van mindenre, mindenre meglátszik az ő keze, az ő szeme. Tud mindent okosan beosztani s minden szükségesből neki újjig kitart. Épen azért nem lát a ház soha szükségét: szerényen, de tisztességesen ellát ő mindenkit. Az apró és nagyobb jószágra is van gondja: reggeltől estig sűrűg-förög, meg nem áll, le nem ül, csak amikor imádkozik.

Van egy kopott, öreg imádságos könyve, abból imádkozik reggel, délután, este. Sokhelyütt, ahol kedvesebb imái vannak, kifakult már a nyomás vagy szétfoslott a lap; de ő már anélkül is tudja. Olyankor csöndes áhítatba merül; ott merít hitet, reményt, szeretetet. S ha értünk imádkozik, pilláján könny csillog: a szeretet könnye. Tőle tanultam a vallásosságot, az Isten félelmét.

Legnagyobb öröme: a házunkkal ölelkező kert. Van ott minden, ami hasznos, ami szükséges a háznál s ami gyönyörködtető: sok-sok virág. Kora tavasszal már rendezi kis kertjét, ott gyomlál, ott munkál vidám kedvteléssel. A barátságos méhesnél húzódik kedves virágos ágya, tele mindenféle egyszerű, szép, falusi virággal. Kedves virágai a bazsalikom és rezeda: egyszerűek, mint ő maga. Ablakában pedig szagoslevelű fehér, piros muskátli, pompás fukszia virágzik. Szerető virágait, mintha gyermekei volnának. Ha hazamegyek, most

is az a legkedvesebb sétahelyem, a virágoskertje. De sehol sem is érzem magam olyan jól, mint otthon, pedig már nem vagyok idegen az élet zajgásában. Az édesanyám egyszerű főztje a legjobb nekem, az ő kenyere a legízletesebb: minden más, minden jobb, minden szebb nekem odahaza.

Ha édesanyámra gondolok, azt hiszem, hogy "...a földön nekem van a legszeretőbb anyám..."

(Pósa Lajos.)

AZ EDESANYA.

Ha megáldott a jó Isten
Édes, jó anyával,
Imádság legyen a szavad,
Amely hozzá szárnyal.

Egy nap százszor is köszönd meg
Az Isten jóságát,
Egy nap százszor is csókold meg
A kezét, a drágát.

És alázattal hallgasd meg,
Ha korhol, ha rád szól,
S a gondokat símitsad el
Anyád homlokáról.

Légy jó hozzá, egy szóval se
Bántsd meg szegényt soha,
Hogy a szívednek ne legyen
Késő gyászra oka.

Mert ha meghal, sírja vádol
S nem bocsát meg többé.
Ha rossz voltál az anyádhoz,
Míg élsz — fáj örökké!

(Vértessy Gyula.)

Az édesanyai szeretet.

Elt egyszer egy nagyon szigorú, de igazságos király. Igazságosságáért megbecsülték országában, de mert bizony szigorú is volt, rettegték tőle és nem szerették. Így történt, hogy egyszer alattvalói összeesküdtek ellene. A király is összegyűjtötte katonáit és a lázadók ellen indult. Nagy csata volt, végre is a király serege lett a győztes, bár a legelől harcoló király maga is elesett.

Fia is délceg vitéz volt már, mikor hírül vitték neki atyja hősi halálát. Kétségbeesve támadt a már amúgy is szétvert ellenségre, hogy atyjának halálát megbosszulja. Majd amikor visszatért győztes seregével királyi várába, elhatározta, hogy példásan megbünteti mindazokat, akik részt vettek az atyja elleni lázadásban.

A fiatal király egyik udvari embere kegyében akart járni új urának s mélyen meghajolva járult előbe:

— Felséges uram és királyom — kezdte a szót nagy hajlongással — tudom, te meg akarod büntetni a lázadókat, akik megölték édesapádat. Azt is jól tudom, hogy a főcinkosok ki-